

25 października 1929 r.

URZĄD PATENTOWY

F42C 1102

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 10623.

Kl. 72 i 3.

Société Schneider & Cie
(Paryż, Francja).

Urządzenie do zapalania ładunków pocisków.

Zgłoszono 25 czerwca 1926 r.
Udzielono 10 czerwca 1929 r.
Pierwszeństwo: 24 lipca 1925 r. (Francja).

Wynalazek dotyczy ulepszeń sposobów zapalania ładunków pocisków wszelkiego rodzaju i polega zasadniczo na urządzeniu połączonym z zapalnikiem uderzeniowym, uniemożliwiającym zwrot płomienia podczas przedostawania się jego z zapalnika do ładunku. Wskutek istnienia specjalnej dodatkowej części w zapalniku, płomień ze spłonki zapalnika przekazuje się w całości ładunkowi wybuchowemu pocisku.

Wynalazek stosuje się w szczególności do strzał wybuchających, zaopatrzonych w bardzo czuły zapalnik, działający na skutek wtłoczenia i bezwładności oraz posiadający mechanizm zapalający (iglicę i spłonek), umieszczony w jednej powłoce w ten sposób, że cały mechanizm przy napotka-

niu jakiegokolwiek przeszkody na swej drodze przesuwa się do wewnątrz.

Według wynalazku, płomień spłonki nie może wydostać się nazewnątrz wskutek istnienia krążka zabezpieczającego, odkształcającego się pod wpływem działania zapalnika i wykonanego np. z metalu o wielkiej gęstości cząsteczkowej. Krążek ten połączony jest z iglicą w jedną całość lub tylko sprzężony tak, że tworzy wraz z nią uszczelnienie, uniemożliwiające przedostawanie się płomienia nazewnątrz.

Rysunek przedstawia kilka postaci wykonania danego wynalazku.

Fig. 1 przedstawia widok boczny w przekroju, wskazujący zastosowanie wynalazku do pocisku wybuchowego w stanie

spoczynku; fig. 2 — częściowy widok w przekroju urządzenia, powstałego na skutek połączenia iglicy, krążkiem uszczelniającym, uniemożliwiającego przedostawanie się płomienia i gazów spłonki detonatora nazewnątrz; fig. 3 — taki sam widok jak na fig. 2 odmiany urządzenia uszczelniającego, połączonego ze specjalną postacią pochwy detonatora; fig. 4 — przekrój częściowy strzały wybuchającej, zaopatrzonej w zapalnik uderzeniowy, posiadający uszczelnienie według danego wynalazku, w stanie spoczynku; fig. 5 — szczegół krążka uszczelniającego w rzucie poziomym ukształtowanego w ten sposób, że jest połączony z iglicą, fig. 6 — przekrój podobny do fig. 4 części zapalnika w położeniu zamkniętym pocisk, w chwili zbitcia spłonki, po napotkaniu oporu.

Na fig. 1 i 2 A oznacza kadłub zapalnika, wkręconego w pocisk B i posiadającego w swej dolnej części wydrążenie a , przeznaczone dla tulei C^1 spłonki detonatora C , zapalającego się skutkiem uderzenia w nią iglicy D , mogącej przesunąć się w przewodzie a^1 zapalnika. Zapalenie spłonki detonatora odbywa się w zwykły sposób, przez przesunięcie iglicy pod wpływem ciśnienia gazów, wytworzonych przez działanie zapalnika uderzeniowego lub czasowego jakiegokolwiek typu. Rysunek przedstawia jako przykład postać wykonania bardzo czułego zapalnika, o części ruchomej F , działającej na skutek wtłoczenia i bezwładności, to jest skutkiem jej wtłoczenia po ścięciu zawleczonej f i przesunięciu się spłonki f^2 w stosunku do iglicy.

Urządzenie uszczelniające składa się z krążka lub przepony zabezpieczającej E , dającej się odkształcać, połączonej w danym przypadku z iglicą D . Krążek dający się odkształcać jest połączony również z przewodem a^2 , najlepiej o kształcie zbiegającym się, np. ściętego stożka a^2 , umieszczonego w kadłubie zapalnika przed

przewodem a^1 , prowadzącym iglicę. Zewnętrzny brzeg krążka E opiera się o wielką średnicę tego przewodu lub jest w tym miejscu unieruchomiony w jakikolwiek inny sposób, tak, aby zespół $D—E$ nie mógł w stanie normalnym przesunąć się ku spłonce-detonatorowi. Jakiemukolwiek ruchowi do przodu zapobiegają niewielkie występy a^3 kadłuba zapalnika, poniżej których jest osadzony wspomniany krążek.

Gdy wskutek napotkania przez pocisk oporu na swej drodze działanie zapalnika spowoduje ze względu na ciśnienia gazów spłonki f_2 , przesunięcie zespołu $D—E$, iglica D uderzy o spłonkę-detonator C , przechodząc ewentualnie przez plastyczne uszczelnienie C^2 . Odkształcając się, krążek E przybiera kształt gniazda a^2 , wskutek czego części $D—E$ uszczelniają w zupełności wszelkie połączenie pomiędzy spłonką-detonatorem a zewnętrzną stroną pocisku. Ciśnienie gazów spłonki f_2 przyciska zespół $D—E$ do gniazda, co pozwala zużytkować działanie wybuchu spłonki C wyłącznie do zapalenia i wywołania wybuchu ładunku pocisku.

Fig. 3 przedstawia spłonkę-detonator kształtu specjalnego, połączony z odpowiednią powłoką, osadzoną w obsadzie spłonki C^1 lub bezpośrednio w kadłubie zapalnika A , co pozwala na najlepsze uzyskanie skutków wybuchu spłonki. Powłoka ta rozszerza się ku dołowi i może mieć kształt ściętego stożka lub paraboloïdu, tak aby tworzyć powierzchnię odpowiednią dla odbicia się wszystkich sił, działających prostopadle do osi.

Rozszerzająca się ku dołowi spłonka może być osadzona w kadłubie zapalnika, jak to wskazuje rysunek, i umocowana za pomocą tulei H , która może być łatwo zniszczona przez gazy, wytworzone przez wybuch spłonki, przytwierdzonej do kadłuba zapalnika za pomocą wciśnięcia jej w rowek okólny a^4 tego kadłuba.

Na fig. 4, 5 i 6 A oznacza kadłub zapalnika, stanowiącego część przednią metalową rury B , w którą jest on wkładany (fig. 4) lub wpuszczony (fig. 6) i zaciśnięty. Rura B wypełniona jest materiałem wybuchowym i zaopatrzona na drugim końcu w odpowiednie opierzenie.

W danym przypadku dający się odkształcać krążek, tworzący wraz z iglicą uszczelnienie, stanowi część bardzo czułego zapalnika, działającego na skutek zagłębienia się ruchomej powłoki zawierającej mechanizm zapalający i na skutek działania bezwładności, gdy powłoka odłączająca się od pocisku zostaje zatrzymana przez jakąkolwiek przeszkodę.

Zapalnik składa się z mechanizmu ruchomego, zawierającego powłokę F_1 , z którą iglica D stanowi całość. Druga strona powłoki zaopatrzona jest w otwór F^1 i na niej umieszczona jest spłonka niezależna C . Dający się odkształcać krążek E , o kształcie wycinka kuli lub podobnym, jest zaopatrzony w mały otwór środkowy e , którego brzegi mają średnicę równą średnicy powłoki F i przewodu, w którym może się ona przesuwać. Krążek jest zaciśnięty za pomocą skrzydełek E^1 między występem a^5 kadłuba zapalnika a pierścieniem G , na który zaagięte są brzegi kadłuba A . Krążek E odgrywa tu potrójną rolę: 1. swymi zaciśniętymi skrzydełkami E^1 , o które opiera się powłoka F , zastępuje zawleczkę f zapalnika przedstawionego na fig. 1, krążek bowiem, opierając się swym szczytem o kapiszon, tworzy część łącznikową między ruchomym mechanizmem a kadłubem zapalnika, aż do chwili gdy zapalnik uderzy o pewną przeszkodę; 2. do chwili odłączenia się powłoki krążek tworzy również dającą się odkształcać część pomiędzy iglicą D a spłonką C , zastępując zespół f^3-f^4 (sprężyny f^3 i krążka f^4) zapalnika przedstawionego na fig. 1 i 3. Gdy, wskutek napotkania na swej drodze przeszkody nawet o bardzo małym o-

porze, nader lekki mechanizm ruchomy zapalnika zostaje zatrzymany, skrzydełka E^1 zostają ścięte i część F staje się niezależna od głowicy, kadłuba, tulei $A-B-C$. Wskutek swej bezwładności, spłonka porusza się nadal z szybkością nabytą tak, iż krążek E , którego otwór środkowy e jest zamknięty grotem iglicy D , zostaje spłaszczony między spłonką a iglicą D , tworząc dokładne uszczelnienie między zewnętrzną powierzchnią powłoki F i gniazda, w którym takowa się znajduje (fig. 6).

Wolna przestrzeń między mechanizmem ruchomym a przednim płaszczem pocisku może być wypełniona korkiem I , przyklejonym do ścianek pierścienia i ewentualnie przykrytym cynfolją lub innym odpowiednim materiałem ochronnym.

Strzały lub pociski zaopatrzone w bardzo czuły zapalnik przedstawiony na fig. 4, 5 i 6 mogą być przenoszone paczkami, jak to wskazuje fig. 7 i 8 w przekroju i widoku bocznym, w oprawce J odpowiedniej grubości, która zapobiega przedwczesnemu działaniu zapalników oraz chroni je od kul nieprzyjacielskich.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Zapalnik do granatów rozpryskowych, strzał wybuchających, posiadający urządzenie zapobiegające przedostawaniu się płomienia zapalającego wstecz, znamieny tem, że mogący się odkształcać krążek zabezpieczający, wykonany najlepiej z materiału o dużym ciężarze atomowym, jest połączony albo z iglicą właściwego zapalnika albo z iglicą, służącą do zbiccia mieszaniny zapalnej zapalnika pośredniego, pobudzanego do działania przez ogień spłonki wstępnej zapalnika głównego, w ten sposób, że układ składający się z iglicy i krążka zabezpieczającego, uszczelnia ładunek wybuchowy od części głowicy zapalnika, posiadających połączenie z atmosferą,

podczas procesu zapalania, na skutek zaszłego odkształcenia krążka.

2. Postać wykonania zapalnika według zastrz. 1 w połączeniu z iglicą pośrednią, zbijającą spłonkę, znamienna tem, że mogący się odkształcać krążek (E) stanowi jedną całość z właściwą iglicą (D) i zabezpiecza tę ostatnią od przesunięcia się ku ostrołukowi pocisku, opierając się o występ (a^3) kadłuba zapalnika, wspierając się o przednie dno gniazda (a^2) o kształcie wydrążonego stożka, stanowiącego dalszy ciąg przewodu (a^1), prowadzącego iglicę w kadłubie zapalnika, zabezpiecza ją od przesunięcia się ku wnętrzu pocisku, wtedy, gdy pocisk znajduje się w położeniu spoczynku.

3. Zapalnik według zastrz. 1 do strzał wybuchających o sztywno przymocowanej do końca przedniego iglicy, osadzonej przesuwalnie w tylnej części gniazda spłonki, w której jest luźno umieszczona spłonka, znamienny tem, że posiada mogący się odkształcać krążek (E) o kształcie wycinka

kuli lub podobnym jemu, zaopatrzony w łapki (E^1, E) zaciśnięte pomiędzy pierścieniowym występem (a^5) kadłuba zapalnika i przynitowanym do tego ostatniego pierścieniem (9), który to krążek służy jako podstawa przesuwalnej cewce spłonki (F), opierając się swym wierzchołkiem o luźno osadzoną spłonkę (C).

4. Spłonka wraz z cewką do zapalnika według zastrz. 1 — 3, służąca do zapalania ładunku pocisku, znamienna tem, że cewka ta posiada wewnętrzne stożkowe paraboliczne lub temu podobne wydrążenie, rozszerzające się ku wnętrzu pocisku, w którym jest osadzona spłonka, unieruchomiona zapomocą powłoki (H), mającej postać tulei i przytwierdzonej do kadłuba zapalnika zapomocą przynitowania lub zaciśnięcia.

Société Schneider & Cie.
Zastępca: K. Czempiński,
rzecznik patentowy.

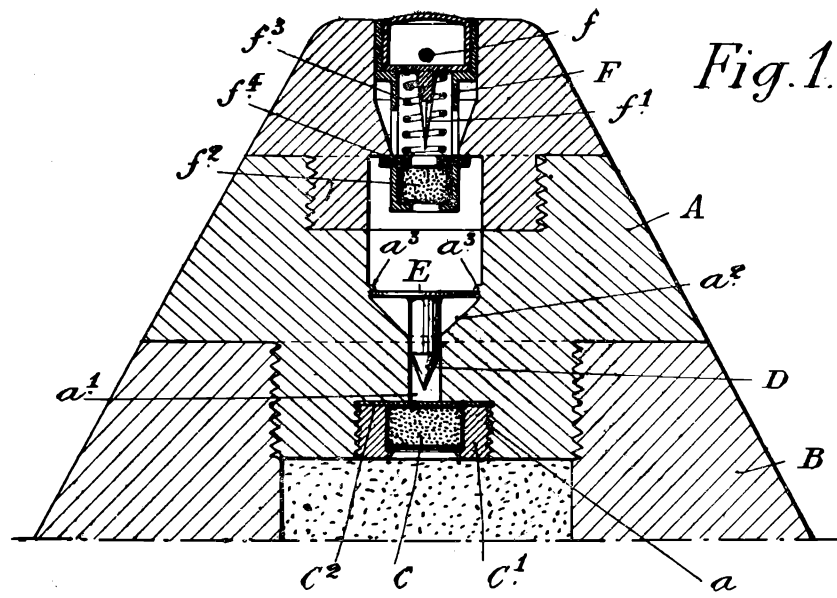

Fig. 1.

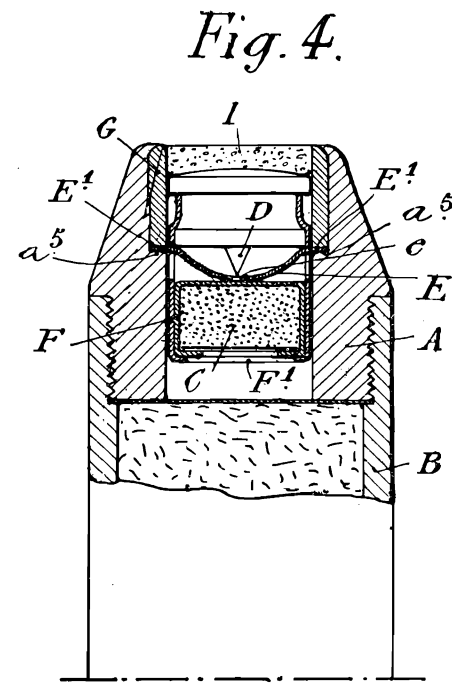

Fig. 4.

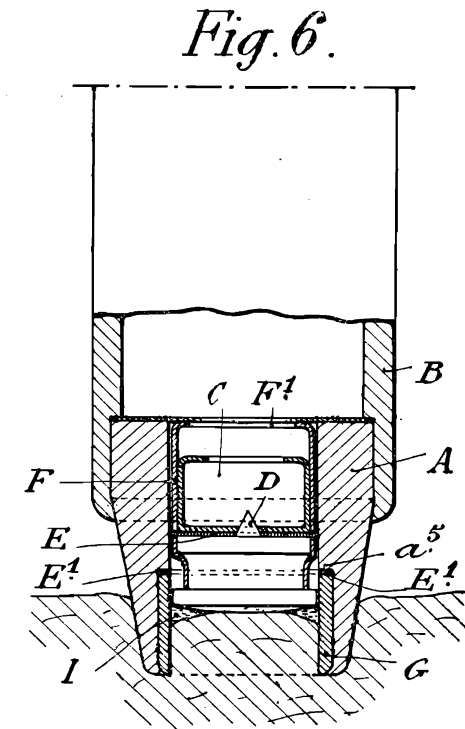

Fig. 6.

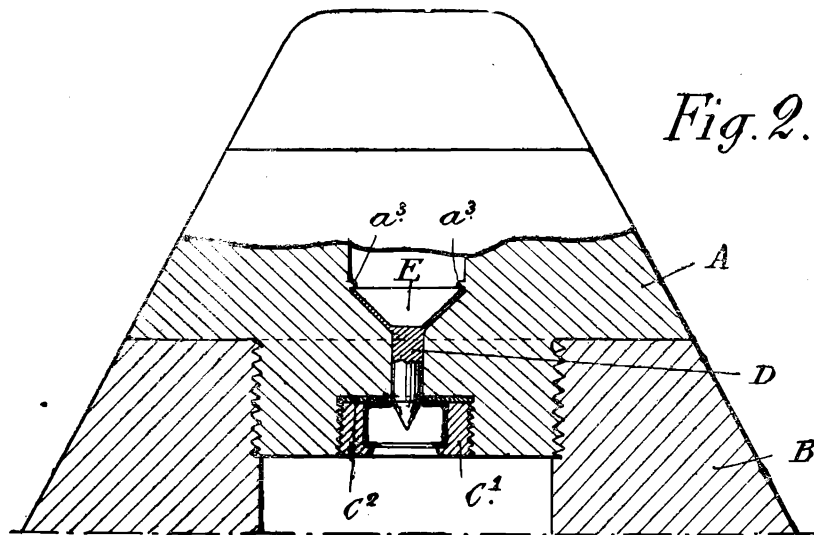

Fig. 2.

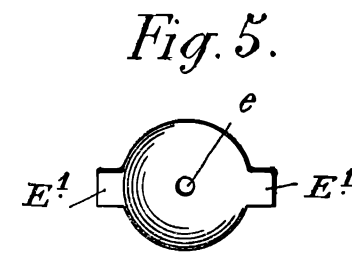

Fig. 5.

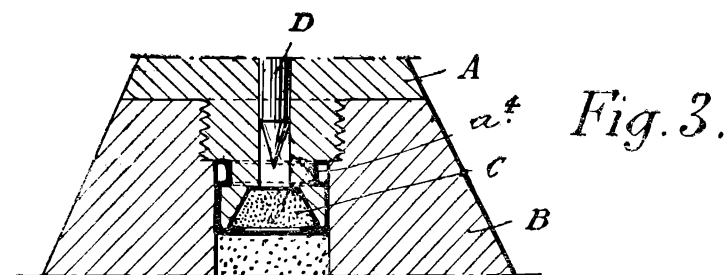

Fig. 3.

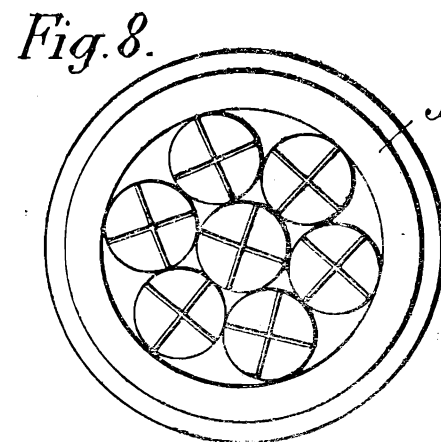

Fig. 8.

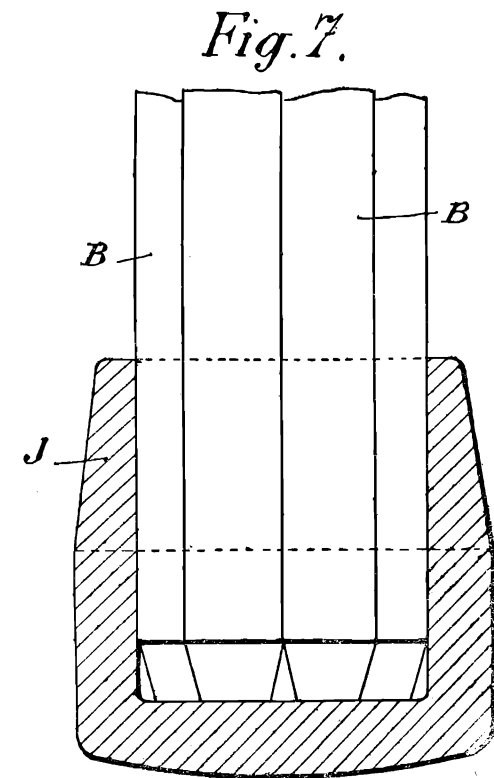

Fig. 7.